

»Zahvaljujem se

obrnikom in podjetnikom,
ki dokazujejo, da je kriza
lahko tudi izziv«

Spoštovani gospod Janez Janša, nekateri vam zavidajo pogum, s katerim ste prevzeli krmilo države v najtežjem obdobju njenega obstoja. A prav ta pogum je lastnost, ki je značilen tudi za obrtnike in podjetnike, ki namesto ovir na poti vidijo uspeh na cilju.

Kakšna bi morala biti Slovenija 2015 v številkah, da bi mandat vaše vlade lahko označili za uspešnega?

Dejstvo je, da se Slovenija v primerjavi z drugimi evropskimi državami nahaja v nadpovprečno močnem gospodarskem krču. V zadnjih treh letih smo namreč na tem področju naredili absolutno premalo, da bi bili rezultati lahko boljši. Kazalniki so v tem trenutku zelo slabi, kar jasno izhaja iz aprilskega poročila o razvoju, ki ga pripravlja Urad za makroekonomske analize in razvoj (UMAR). Slovenija je z ravni 91 % padla na 85 % povprečne gospodarske razvitosti držav članic EU. Imamo velike težave z učinkovitostjo finančnega sektorja, zlasti bank v pretežni državni

Pri pripravi spremembe zakonodaje bomo upoštevali dobre prakse članic EU in jih poskušali umestiti v našo zakonodajo.

lasti. Primanjkljaj sektorja države v zadnjih treh letih je močno naraščal, kar se je končno odrazilo na nadpovprečni zahtevani donosnosti slovenskih državnih obveznic na mednarodnih trgih (novembra 2011 je celo preseгла mejo 7 %). Hkrati smo v času krize izgubili približno 15,6 % deleža na svetovnem trgu blaga. Močno smo nazadovali tudi na področju podjetniške iniciative - zgodnja podjetniška aktivnost se je znižala na najnižjo raven doslej.

Če nam uspe do leta 2015 približati obseg javne porabe realnim ekonomskim možnostim, torej da bomo pora-

bili toliko, kot bomo ustvarili, potem lahko računamo na to, da bo Slovenija ponovno dosegala gospodarsko rast, ki bo omembe vredna, vsaj preko 2,5 %. Z vidika ključnih makroekonomskih kazalnikov bo torej mandat uspešen, če bo ob zaključku zaposlenost na ravni lizbonskega cilja – 70 % za delo zmožnega prebivalstva ob deležu javne porabe pod mejo 45 % BDP in ob tekoči javnofinančni porabi, ki se bo skladala z zlatim fiskalnim pravilom.

Pogovarjava se po splošni stavki javnega sektorja. Čeprav vam je neke vrste podporo izrekel celo dr. Matej Lahovnik, ko je obsodil stavko, se vendarle zdi, da precejšen del javnega sektorja ni pripravljen žrtvovati desetine v zameno za stabilno prihodnost brez bruseljske prisilne uprave. Ste pripravljeni vztrajati do konca?

Del javnega sektorja se je odločil za stavko v času, ko jim ni bila kršena nobena pravica, ko potekajo pogajanja o ukrepih, ki jih predlagamo zato, da bi Slovenija izšla iz krize, v kateri smo. Ukrepi so relativno blagi in se ne razlikujejo dosti od ukrepov, ki jih je že sprejela večina držav v naši sosesčini. Če predlaganih ukrepov ne bomo uresničili, to pomeni samo prelaganje ukrepanja v prihodnost. Razlika bo zgolj v tem, da jih bodo zahtevale in uresničevale mednarodne institucije in da bodo ukrepi bistveno obsežnejši in neselektivni v odnosu do posameznih socialnih skupin.

Dana so izhodišča za socialni sporazum, ki naj bi za obdobje 2012 – 2016 na podlagi temeljnih postulatov, kot so delo, izobrazba in socialna pravičnost, zagotovil smer razvoja in nadgradil koalicijsko zavezo. Ste prepričani, da med podpisniki ne bo nikogar, ki bi ga podpisal s figo v žepu?

S podpisom izhodišč smo se socialni partnerji zavezali, da bomo skupaj oblikovali temelje in zaveze za razvoj Slovenije in za uskladitve o potrebnih nujnih korakih za izhod iz krize. Na podlagi izhodišč upamo, da bo podpisan tudi socialni sporazum za obdobje 2012–2016, kar je že v teku. Prav vsi

člani ekonomsko-socialnega sveta so izrazili strinjanje z izhodišči, vlada je vložila veliko napora, da smo jih uskladili. Vse zato, da bi se lahko začel resen socialni dialog. Bo pa to socialni dialog med tistimi, ki ga želijo in formalno med tistimi, ki so podpisali izhodišča za nov socialni sporazum. Nov socialni sporazum za obdobje 2012–2016 bo veljaven, ko ga podpiše Vlada Republike Slovenije ter večina delodajalskih in delojemalskih organizacij, združenih v Ekonomsko-socialnem svetu.

V koalicijski pogodbi ste dali poseben poudarek obrtnikom in malim podjetjem, ki jih pojmuje kot enega izmed stebrov gospodarstva. Naši člani si veliko obetajo od novo nastajajoče gospodarske diplomacije, v upanju, da tokrat ne bodo le statisti. Obrtniki smo v preteklosti lahko le ploskali podpisom velikih pogodb med korporacijami, želimo pa si aktivnejše sooblikovati gospodarske delegacije, ki jih na poslovnih obiskih v tujini spremljajo gospodarski atašeji oziroma veleposlaniki. So naša pričakovanja realna?

Mala in srednje velika podjetja (SME's) so hrbtenica razvoja. Tega se zaveda Evropska unija in tega se zaveda tudi vlada. 99 % evropskih podjetij je SME-jev in v zadnjih petih letih so ustvarili kar 80 % novih delovnih mest. Ravno zaradi tega bo EU v okviru programa COSME in Horizon 2020 (Obzorja 2020) namenila precej sredstev. V okviru programa Horizon 2020, ki je finančni instrument za izvajanje Unije inovacij in namenjen zagotavljanju globalne konkurenčnosti Evrope, (potekal bo od leta 2014 do 2020), bo zagotovljenih 80 milijard evrov. V okviru programa COSME, ki je namenjen izboljšanju dostopa do trgov, spodbujanju podjetništva in izboljšanju okvirnih pogojev za podjetja EU pa je načrtovani proračun za program 2,5 milijardi EUR.

Kar se tiče gospodarske diplomacije, je praksa takšna, da direktorat za gospodarsko diplomacijo vabi gospodarstvenike, tudi obrtnike in male podjetnike, k sooblikovanju gospodarskih delegacij, ki spremljajo visoke predstavnike

RS na obiskih v tujini. V vladi nas iskreno veseli, če podjetja in obrtniki na teh obiskih ustvarjate nove poslovne stike ali še boljše sklenete nove posle. To je pravzaprav tudi glavni namen gospodarske diplomacije.

Več let se že borimo za uzakonitev našega predloga Vsak račun šteje, saj vemo, da se za 10 milijard evrov letno izgubi na polju plačevanja na roko med posamezniki na eni in gospodarskimi subjekti na drugi strani. Lahko pričakujemo podporo resornega ministra oziroma posledično ustrezne ukrepe vlade?

Vlada je seznanjena z vašim predlogom za spremembo obstoječe dohodninske ureditve. Ideja ni nova in se z njo načeloma strinjamo. Implementacija te ideje v prakso zahteva obsežnejše prilagoditve, za katere pa ni enostavnih rešitev.

Čeprav se je v javnosti ustvaril vtis, da socialna kapica zadeva le visokotehno-loška podjetja, si od nje veliko obetajo tudi nekateri naši člani. Je stališče vlade do tega vprašanja še enako kot pred volitvami ali so oziroma bodo sindikati v tej zgodbi močnejši?

Koalicijska pogodba o tej temi ostaja jasna, ta ukrep pa ta trenutek ni prioriten.

OZS si želi ostati kredibilen sogovornik državi, ne nazadnje smo v vašem prejšnjem mandatu, v obdobju 2004 - 2008, podali skoraj tri četrtine vseh predlogov za odpravo administrativnih ovir. Pogrešamo aktivnejše sodelovanje že pri oblikovanju samih predpisov: Nekatera ministrstva še vedno objavljajo predpise na spletu s pozivom k pripombam, mi pa imamo v zborničnem sistemu strokovnjake, ki so bili in so še pripravljeni tvorno sodelovati že ob njihovem nastajanju.

V vladi smo seveda vedno odprti za dobre predloge pri pripravi zakonodaje in predpisov, vse z namenom ustvarjanja prijaznejšega poslovnega okolja v Sloveniji. V luči tega dejstva bomo že v tem letu v procesu vladne procedure začeli priprave predlogov zakonov z implementacijo MSP testa, ki ima vlogo

presoje posledic vplivov predlaganih zakonov, uredb, pravilnikov in predpisov na mala in srednje velika podjetja. MSP test bo vodilo pripravljavcem zakonov, hkrati pa bo tudi orodje OZS-ju.

V koalicijski pogodbi pozdravljamo napovedano pavšalno obdavčitev, ki bi veljala za obrtnike in male podjetnike. To je sicer že leta 2005 predlagala strokovna skupina, ki so jo med drugim sestavljali Ivan Simič, Ivo Boscarol in Dušan Krajnik. Se lahko obrtniki in podjetniki nadejamo uresničitve v tem mandatu?

Ministrstvo za finance na tem projektu že dela, uveljavitev sistema pavšalne odločitve je predvidena za davčno leto 2013.

Naši člani pozdravljajo tudi napovedano 40 % investicijsko olajšavo. Kdaj jo lahko pričakujemo v praksi?

Ta zaveza iz koalicijske pogodbe je že uresničena. Na aprilski seji Državnega zbora je bila sprejeta novela Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, ki

Dolžnost države je, da ustvarja priložnosti, kjer gospodarstvo lahko ustvarja. Za vlado, ki jo vodim, je to ena glavnih priorit.

med drugim povečuje olajšavo za investiranje v opremo in neopredmetena sredstva na 40 % investiranega zneska. Uvedene so bile tudi 100 % olajšave za raziskave in razvoj, zato da bo gospodarstvo motivirano, da vplaga v raziskovalno delo in na ta način išče tržne niše, kjer se bo dalo proizvajati z večjo dodano vrednostjo. To je edina rešitev, če želimo normalno napredovati na srednji in dolgi rok ter pozitiven signal ne samo slovenskemu gospodarstvu, marveč tudi tujim vlagateljem.

Pa davčne počitnice?

Davčne počitnice so utemeljen ukrep, ki sodi v nabor razvojnih ukrepov za zagon gospodarstva na temelju spodbujanja podjetništva. Implementacijo tega ukrepa načrtujemo v roku enega leta.

Katere korake je nova vlada, ki si ni vzela stotih dni miru, že naredila na področju prostorske zakonodaje in lajšanja administrativnih ovir za obrtnike in podjetnike?

Tudi na področju prostorske zakonodaje in administrativnih ovir nas v prihodnje čaka še kar nekaj dela. V tem trenutku Ministrstvo za infrastrukturo in prostor pripravlja predlog sprememb Zakona o prostorskem načrtovanju, predmet katerih bodo med drugim tudi nekatere spremembe pri postopkih priprave in sprejema občinskih prostorskih aktov. Za odpravo administrativnih ovir se pripravlja predlog spremembe Zakona o graditvi objektov, kjer se bo odpravila obveznost pridobitve projektnih pogojev pred začetkom projektiranja.

Pričakovanja javnosti so do nove vlade večja kot kadarkoli, po drugi strani pa se zdi, da postaja talka sindikatov, brez katerih se ne zgodi nič. Mar vlada v pogajanjih s sindikati ne more biti učinkovitejša? Zakaj?

Vlada, ki jo vodim, si prizadeva, da bi dosegli čim širše soglasje glede ukrepov, ki jih predlagamo. Pravzaprav je zaradi resnosti situacije, v kateri smo, to skoraj nujno. To je odgovornost tako politike kot tudi sindikatov. Slovensko gospodarstvo se je moralo prilagoditi in sprejeti ukrepe za racionalizacijo že pred tremi leti. Upam, da bodo vodstva sindikatov na koncu le ravnala odgovorno do vseh državljanov in državljanov Slovenije, ker bomo račun za neodgovorno ravnanje danes, jutri plačali vsi. Bojim se, da bo zelo visok.

Varčevalni ukrepi so nujni, to vemo vsi, ki ustvarjamo v realnem sektorju, in tudi OZS javno podpira napovedane ukrepe. Kateri pa so ukrepi, s katerimi boste pognali naprej kolesje proizvodnje?

Gre za tri ključne sklope ukrepov. Prvi sklop so ukrepi namenjeni uravnoteženju javnih financ. To je v fazi uresničevanja, cilj ukrepa je zlasti poceniti bodoče zadolževanje. Drugi sklop ukrepov je sanacija bančnega sistema, ki bo izboljšala kapitalsko ustreznost domačih bank in prispevala k povečanju njihove kreditne sposobnosti. Tretji sklop ukrepov bo usmerjen v odpravo kreditnega krča – številna podjetja so namreč prezadolžena z močno omejeno kreditno sposobnostjo.

Kaj pa vzvodi za popuščanje kreditnega krča, so na mizi? Mnogi naši odlični obrtniki in podjetniki so v težkem položaju, ker nimajo denarja za investicije kje vzeti.

Problem kreditnega krča je obsežen in kompleksen. Kot že rečeno: na eni strani imamo bančni sistem, ki zahteva sanacijo, na drugi strani pa prezadolženo gospodarstvo, ki ni kreditno sposobno. Proračunskega denarja za obsežnejše financiranje zahtevanega prestrukturiranja gospodarstva skorajda ni, saj gre domala vse zadolževanje na račun financiranja socialne varnosti. V tem trenutku so edini

razpoložljivi vir svežega denarja evropska sredstva. Ta so tudi izveta iz restrikcij, ki jih uvaja rebalans proračuna. Drugi razpoložljivi vir pa so tuje investicije.

Prav tako vas v imenu članov OZS sprašujem, kakšna je strategija reševanja najmanjšega segmenta slovenskega gospodarstva, ki so ga oziroma ga še lahko prizadenejo stečajni velikih?

V postopku sprejemanja je nov dvoletni akcijski načrt za izvajanje Akta za mala

»Uveljavitev sistema pavšalne odločitve je predvidena za davčno leto 2013.«

podjetja, ki je ključen dokument za uresničevanje načela »najprej pomisli na male«. Načrt smo povezali z zahtevami obrti in podjetništva 2012 v celovit mehanizem prihodnjih aktivnosti in ukrepov, katerih cilj je stimulatívno in prijazno poslovno okolje za mikro, mala in srednje velika podjetja.

Ste na vladi razmišljali, da bi morda nekako povzeli koncept avstrijske delovno-pravne zakonodaje? Ko pogledamo čez Alpe, je stvar videti preprosta, le nekaj deset kilometrov stran imajo 4 % gospodarsko rast in eno najnižjih stopenj brezposelnosti v Evropi.

Države v naši sosesčini so se na krizo brez dvoma bolje odzvale kot Slovenija, ki v zadnjih treh letih, žal, ni sprejemala potrebnih ukrepov, da bi slovensko gospodarstvo lahko zadihalo. Gre predvsem za spremembe delovno-pravne zakonodaje, ki bi morala biti bolj fleksibilna. To je ena izmed prioritetenih nalog vlade. Pri pripravi spremembe zakonodaje bomo upoštevali dobre prakse članic EU in jih poskušali umestiti v našo zakonodajo.

V koalicijski pogodbi lahko preberemo ambiciozen cilj, da bi imeli od leta 2013 hitrejšo rast od povprečja EU. Kako

Predsednik vlade s častnim predsednikom SME Union Petrom Jungnom.

lahko k temu pripomoremo obrtniki in podjetniki?

Predvsem z vlaganjem v inovacije, iskanjem sinergij z raziskovalno sfero, s povečevanjem učinkovitosti in z iskanjem bolj fleksibilnih oblik razvijanja obrti in podjetništva znotraj danih pravnih in ekonomskih okvirjev.

In še eno vprašanje: Vsakoletni Forum slovenske obrti in podjetništva obišče mnogo visokih predstavnikov vlade in drugih državnikov. Ko vas bomo povabili naslednje leto, lahko računamo tudi na vaš obisk?

V kolikor bodo delovne obveznosti to dopuščale, se z veseljem odzovem vašemu povabilu.

Spoštovani gospod predsednik vlade, v imenu slovenskih obrtnikov in podjetnikov se vam iskreno zahvaljujem, da ste si vzeli čas za ta pogovor in nam tudi s tem izkazali posebno čast in zaupanje. Zau-

pamo vam tudi mi v prepričanju, da se nam bruseljske prisilne uprave pod vašo taktirko ni treba bati. Letošnje Zahteve slovenske obrti in podjetništva smo naslovili prav z besedami: Bruseljska prisilna uprava – ne, hvala! Želimo vam veliko uspehov pri uveljavljanju reform in vodenju vlade.

Dovolite mi, da izkoristim priložnost in se zahvalim vsem podjetnikom in obrtnikom, ki tudi v teh težkih časih dokazujejo, da je kriza lahko tudi izziv. Mala in srednja podjetja so sposobna hitrega prilaganja na spremembe in s tem ohranjanja delovnih mest za številne zaposlene. Zaupam v slovensko podjetnost, pridnost in delavnost. Dolžnost države pa je, da ustvarja priložnosti, kjer gospodarstvo lahko ustvarja. Za vlado, ki jo vodim, je to ena glavnih prioritet.

Karolina Vrtačnik

Foto: Fotoarhiv Kabineta predsednika vlade

Predsednik vlade v podjetju Boxmark Leather ob nedavnem obisku Vlade RS v ptujsko-ormoški regiji.